

Inleiding

Dit boek is voor iedereen die wil bijdragen aan een communicatievriendelijke samenleving en die geïnteresseerd is in communicatiepartnertraining. In het bijzonder gaat het hier om logopedisten, maar ook anderen die betrokken zijn bij communicatietraining van zorgprofessionals zoals docenten van zorgopleidingen, communicatiedocenten, studenten van zorgopleidingen en cursisten van Cursus Con-tAct. De communicatiepartners van mensen met afasie die in dit boek centraal staan, zijn bijvoorbeeld neurologen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, baliemedewerkers, ergotherapeuten en voedingsassistenten werkzaam in een ziekenhuis, revalidatiecentrum of zorgcentrum. Het behoort tot het takenpakket van de logopedist om al deze medewerkers te informeren over hoe te communiceren met personen met afasie. De beroepsrollen samenwerkingspartner, coach en ondernemer komen hierin samen aan bod.

Sinds 2018 is Training Con-tAct beschikbaar, een communicatiepartnertraining voor zorgprofessionals die door de logopedist wordt aangeboden. Deze logopedist wordt hiervoor via Cursus Con-tAct geschoold, met als doel om Training Con-tAct in de eigen zorgorganisatie te kunnen uitvoeren. Training en Cursus Con-tAct zijn ontwikkeld door Judith Oostveen, Nicole Jünger en Philine Berns. Het praktijkgericht onderzoek naar de opbrengsten van Training Con-tAct is uitgevoerd onder leiding van Karin Neijenhuis. De kern van dit boek is een weergave van Cursus Con-tAct, de nascholingscursus die van 2018 tot en met 2023 door ongeveer tweehonderd logopedisten is gevolgd. Daarnaast zijn er hoofdstukken toegevoegd die Con-tAct in een breder kader plaatsen.

Hoofdstukken 1 tot en met 5 geven een overzicht van kennis over, geschiedenis van en actuele ontwikkelingen over communicatiepartnertraining. Hoofdstukken 6 en 7 beschrijven de vorm en inhoud van Training Con-tAct en de medewerking van personen met afasie. Hoofdstuk 8 gaat uitgebreid in op implementatie van een communicatiepartnertraining. Hoofdstuk 9 bespreekt communicatiepartnertraining van de toekomstige

zorgprofessional. Hoofdstuk 10 schetst een beeld van een bredere toepassing van communicatiepartnertraining.

Dit boek is niet geschikt als vervanging van het volgen van Cursus of Training Con-tAct; we zijn van mening dat een communicatietraining alleen optimaal kan zijn als de communicatievaardigheden in de praktijk geoefend worden, bij voorkeur met medewerking van mensen met afasie die als gesprekspartner voor de deelnemers aan de cursus meedoen. Het boek is wel geschikt als inspiratie- en informatiebron voor vormgeving van communicatiepartnertraining in het algemeen. Met dit boek willen wij bijdragen aan de participatie van mensen met afasie in de zorg zodat zij dezelfde kwaliteit van zorg ontvangen als mensen zonder afasie.

We bedanken AfasieNet, met name Dineke Blom, voor de organisatie en ondersteuning bij het aanbieden van Cursus Con-tAct. Dank aan Frank Paemeleire (Arteveldehogeschool en Algemeen Ziekenhuis Maria Middelaars te Gent) en Alissa Nikkels (Hogeschool Rotterdam, Tergooi MC Hilversum) voor hun feedback op een eerdere versie van dit boek.

Ten slotte bedanken we Jiri Hemming. Zij deelde in een interview haar ervaringen met communicatie met zorgprofessionals. Jiri heeft afasie en werkt als ervaringsdeskundige bij revalidatiecentrum Reade en Stichting Afasie Amsterdam. Citaten uit het interview vind je terug op verschillende plaatsen in het boek.

Leesbaarheid

We gebruiken de woorden *zorgprofessionals* en *zorgmedewerkers* door elkaar, afhankelijk van de context. Dit geldt ook voor *patiënten* en *cliënten* en voor *personen met afasie*, *mensen met afasie*, *patiënten met afasie*. Omdat deze woorden zo vaak voorkomen in de tekst, hopen we dat het de leesbaarheid bevordert wanneer er enige variatie is in woordkeuze. Soms gebruiken we de afkorting PMA als aanduiding voor *personen met afasie* en de afkorting CPT voor *communicatiepartnertraining*. Overal waar 'hij' staat, bedoelen we alle mensen.

We zijn uitgegaan van de Nederlandse situatie. De aanname is dat deze ook grotendeels overeenkomt met de Vlaamse situatie.

De meeste hoofdstukken sluiten af met een aantal vragen. Het doel van deze vragen is om de informatie te verwerken of ter reflectie. De meeste vragen zijn geschikt voor alle lezers, sommige zijn gericht op logopedisten.

Interviewer: 'Vind jij het boek over communiceren met afasie belangrijk?'
Jiri: 'Ja, heel erg. Maar heel prettig om rustig en wel, euh, ook ik wil wel spreken. Ik ben Jiri; en niet een nummer.'

Jiri wil als mens gezien worden. Als Jiri; niet als iemand met een afasie.

